

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนใน
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร
**Motivation in Learning Buddhism of Students at the Buddhist Sunday
School in Bangkok Metropolis Area**

พระครูนิพนธ์จริยาทร (นิคม แยมชัย) (Phrakru Niboonjariyatorn (Nikhom Yaermyoi)) *

สุมาลี สังข์ศรี (Sumalee Sungsi) ** โสภานันท์ สอาด (Sopapan-saard) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 1) นักเรียนจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 9 แห่ง จำนวน 468 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย และ 2) พระผู้สอนจำนวน 30 รูป เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามนักเรียนและพระผู้สอนที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตัวเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจโดยรวมในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนอยู่ในระดับมาก สำหรับแรงจูงใจภายใน พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความภาคภูมิใจ อยู่ในระดับมาก และรองลงมา ด้านความศรัทธา/ความเชื่อ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนแรงจูงใจภายนอก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง, การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 2) ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับ พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่.05 3) แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจ ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนนั้นเห็นว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองสำคัญมาก ในการสร้างแรงจูงใจ รองลงมา คือ ด้านวิธีการสอนของครู ส่วนความคิดเห็นของพระผู้สอน พบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน และด้านวิธีการสอน สำคัญมากที่สุด ในการสร้างแรงจูงใจ รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ แรงจูงใจ วิชาพระพุทธศาสนา ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

* นักศึกษาลัทธิธรรมศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช email: nikom_yam999@hotmail.com

** ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ แผนกวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail: Sumalee.Sun@stou.ac.th

*** ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จังหวัดนนทบุรี e-mail:

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to study intrinsic and extrinsic motivations in learning Buddhism of students at Sunday Buddhism study centers in Bangkok metropolitan area; (2) to compare motivations of students at different educational levels in learning Buddhism at Sunday Buddhism study centers in Bangkok metropolitan area; and (3) to study guidelines for promoting motivation in learning Buddhism of students at Sunday Buddhism study centers in Bangkok metropolitan area.

The research sample consisted of 468 randomly selected students at nine Sunday Buddhism study centers in Bangkok metropolitan area and 30 purposively selected monk instructors. The employed research instruments were rating scale questionnaires, with reliability coefficient of 0.92, for students and instructors. Statistics for data analysis were the percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows: (1) the overall motivation in learning Buddhism of students in Sunday Buddhism study centers was at the high level; their overall intrinsic motivation in learning Buddhism was at the high level; when individual aspects of intrinsic motivation were considered, it was found that the aspect of pride was at the high level, followed by the aspect of faith/belief which was also at the high level; their overall extrinsic motivation was at the high level; when individual aspects of extrinsic motivation were considered, it was found that the aspect of parents (expectation, supports) was at the high level, followed by the aspect of instructors which was also at the high level; (2) comparison results of motivations of students at different educational levels showed that students at different educational levels did not differ significantly, at the .05 level, in their motivations in learning Buddhism; and (3) as for guidelines for promoting motivation in learning Buddhism, the students considered that the parents aspect was at the highly important level, followed by the instructor's teaching method; while the instructors considered that the aspects of instructor and the instructor's teaching method were at the highest level of importance, followed by the parents aspect, which was at the high level.

Keywords: Motivation , Buddhism study, Sunday Buddhist Study Center

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคล บุคคลควรได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมในทุกช่วงวัย เพราะการศึกษาจะช่วยให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การประกอบอาชีพการงาน และการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคล และการมีความรู้เป็นคุณทรัพย์อันประเสริฐอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าทางอาชีพการงานและทางจิตใจ (จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, 2545: 199) พร้อมทั้งพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ ให้เกิดมีปัญญาที่ดีเลิศ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาวิกฤติต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ชาติบ้านเมือง การจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพลังสมองของชาติหรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพ ซึ่งเกิดขึ้นได้มากเท่าใดย่อมจะสร้างความได้เปรียบให้แก่ประเทศ (สุธรรม อารีกุล และคณะ 2540: 37) และสิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือตัวผู้เรียนหรือบุคคลที่ได้รับการศึกษามีความสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ในการศึกษาหรือการเรียนรู้นั้นนอกจากบุคคลจะต้องเรียนรู้วิชาการด้านต่างๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สามารถจะช่วยให้การดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ก็คือการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนทางศาสนา เพื่อส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะควรปลูกฝังด้านศีลธรรมและคุณธรรมซึ่งวัยเด็กหรือเยาวชนในการส่งเสริมดังกล่าวทางด้านพระพุทธศาสนานั้นคณะสงฆ์สามารถร่วมมือกับทบพทในการนำพระพุทธศาสนาพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงปรารถนาในสังคม ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กเยาวชนไทยอย่างแท้จริงได้ วัดมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยมาช้านาน ด้วยตระหนักว่าวัดคือ สถาบันทางพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในการช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสู่ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน กรมการศาสนาจึงส่งเสริมให้วัดทั่วประเทศเปิดดำเนินการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น ในปีงบประมาณ 2551 (กรมการศาสนา, 2555)

ในปัจจุบันมีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั่วประเทศ จำนวน 3,875 ศูนย์ สำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 67 ศูนย์ จำนวนครูผู้สอน 938 รูป/คน และจำนวนนักเรียน 19,548 คน มีการเปิดดำเนินการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาทางด้านจิตใจแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปและได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดีในการส่งนักเรียนเข้ามาสืบศึกษาอบรมซึ่งมาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ในชุมชนและเขตใกล้เคียง (กรมการศาสนา, 2555) การจัดการเรียนการสอนของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ปัจจุบันยังพบปัญหาพอสมควร กล่าวคือ ยังไม่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือเอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้จัดการเรียนรู้คือศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านศักยภาพความพร้อม และปัจจัยด้านผู้เรียนเองซึ่งยังขาดความรับผิดชอบ ขาดแรงจูงใจ ขาดความสนใจ ขาดความศรัทธาและไม่ลึกซึ้งในทักษะทางด้านหลักธรรมที่จำเป็นจะต้องนำไปใช้ในการดำรงชีวิต เช่น การไม่เรียนรู้ ไม่คิดอย่างสร้างสรรค์ ปัจจัย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ทั้ง 2 จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ศึกษาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในกรุงเทพฯ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และจากประสบการณ์การเป็นครูพระช่วยสอนนักเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนไทย นิยมสงเคราะห์และสัมภาษณ์ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจในการเรียน ขาดความกระตือรือร้น ไม่มีความรับผิดชอบต่อการเรียน ไม่มีความอดทนในการตั้งใจฟังครูสอน แต่ก็มีนักเรียนบางส่วนที่มีความขยันเรียน มีความเอาใจใส่ เมื่อมอบหมายงานต่างๆ ให้ทำ ก็มีความกระตือรือร้นในการทำงานให้เสร็จในเวลาเรียน และจากการสังเกตการให้ทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนจะมีความเอาใจใส่ร่วมมือกับเพื่อน มีความพยายามเพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ พระมหาสมยศ เทียสา (2553) ได้สัมภาษณ์ครูโรงเรียนไทยนิคมสงเคราะห์ 6 คน ที่สอนในระดับช่วงชั้นปีที่ 3 พบว่า จากผลการสอบวิชาพระพุทธศาสนาว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งที่เป็นวิชาที่ง่ายไม่ซับซ้อนเกินไป และครูให้ความเห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังไม่มีความเพียรในการเรียน ไม่มีความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรค ไม่ตั้งใจในชั่วโมงเรียน ไม่ทบทวนบทเรียน บางคนไม่ให้ความสำคัญในการทำงานกลุ่มร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน โดยทิ้งภาระให้คนอื่นรับผิดชอบ ซึ่งนักเรียนบางคนยอมให้ครูทำโทษ พฤติกรรมนี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา นอกจากนั้นยังให้ความเห็นที่น่าสนใจว่า การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันทำให้ความสนใจของผู้เรียนเปลี่ยนไป ผู้สอนจึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจ มีการปรับปรุงเนื้อหา สื่อการสอนให้ทันยุคทันสมัย รวมทั้งการกระตุ้นผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจและเล็งเห็นประโยชน์ ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (Eggen; & Kauchak. 2004: 349) นั่นคือ ผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียน ย่อมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังนั้นหากสร้างหรือสนับสนุนให้ผู้เรียน มีแรงจูงใจมากเท่าใด ก็ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความขยันเรียนมากขึ้นเท่านั้น

การสร้างแรงจูงใจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนหันมาสนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนามากขึ้นและเรียนได้ประสบความสำเร็จ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาอาจทำได้หลายวิธี เช่น การชมเชย การให้รางวัล การทำให้เกิดความภาคภูมิใจ การวิจัยของพระมหาภักดี เกตุเรณ (2547) พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนามีหลายด้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการเรียน เช่น การชี้แจงผู้ปกครองให้ทราบถึงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน การขอความร่วมมือกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของนักเรียนเมื่ออยู่บ้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นแรงจูงใจภายนอก ปราณี หล้าเบญญะ (2553) พบว่าเจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและการสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของแรงจูงใจ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นเพื่อจะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้มีความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาเรียนรู้หลักธรรมคำสอนแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติปลูกฝังและหล่อหลอมให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรมและคุณธรรมเป็นแบบอย่างในสังคมไทยสืบไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย
 - 1) นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งมี อายุ 8-15 ปี
 - 2) พระอาจารย์ผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 พื้นที่ที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. วิธีดำเนินการศึกษา
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1.1 ประชากรประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 67 ศูนย์ ซึ่งมีอายุ 8-15 ปี และกำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนประมาณ 19,548 คน และ 2) พระอาจารย์ผู้สอน ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 938 รูป
 - 2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง
 - 1) นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร ใช้การสุ่มอย่างง่าย ศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์มา จำนวน 9 ศูนย์ ซึ่งมีนักเรียนทั้ง 4 ระดับ คือ ระดับ 1 (ป. 1-3) ระดับ 2 (ป. 4-6) ระดับ 3 (ม. 1-3) ระดับ 4 (ม. 4-6) จำนวน 468 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายได้นักเรียน 337 คน (คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน, 1970) ได้ขนาดตัวอย่าง 377 คน)
 - 2) พระอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีนักเรียนค่อนข้างมาก 5 ศูนย์ จาก 9 ศูนย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากแต่ละศูนย์ฯ สุ่มอย่างง่ายจากพระผู้สอน ได้จำนวน 30 รูป
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ ดังนี้
ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตอนที่ 1 ข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น

ตอนที่ 2 ข้อคำถามแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาตามความคิดเห็นของนักเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับพระผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา สมณศักดิ์ วัด วุฒิการศึกษา ฯ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนในการเรียนวิชาพุทธศาสนา (พระผู้สอน) เป็นลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปขออนุญาตผู้อำนวยการในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 9 ศูนย์ แล้วพบกลุ่มตัวอย่างทำการอธิบายและแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบแรงจูงใจของชั้นเรียนแต่ละระดับ โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

6.1 แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า นักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีแรงจูงใจในการเรียน โดยรวม ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$)

6.1.1 ด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจ ด้านความภาคภูมิใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมาด้าน ความศรัทธา/ความเชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจ ด้านความภาคภูมิใจ ในหัวข้อ ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่เป็นชาวพุทธ มากที่สุด ($\bar{X}=4.61$) รองลงมา ด้านความ ศรัทธา/ความเชื่อ ในหัวข้อข้าพเจ้ามีความศรัทธาในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) ดัง ตารางต่อไปนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยแรงงใจภายในของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ แยกเป็นรายด้าน

หัวข้อ	ระดับแรงงใจ		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
แรงงใจภายใน			
1. ด้านความสนใจ	4.08	.93	มาก
2. ด้านความอยากรู้อยากเห็น	4.20	.88	มาก
3. ด้านความสบายใจ	4.26	.86	มาก
4. ด้านความภาคภูมิใจ	4.43	.78	มาก
5. ด้านความต้องการ	4.22	.83	มาก
6. ด้านความพึงพอใจ	4.09	.90	มาก
7. ด้านความศรัทธา/ความเชื่อ	4.35	.82	มาก
8. ด้านความซาบซึ้ง	4.24	.84	มาก
9. ด้านความตั้งใจ/ตั้งเป้าหมายในชีวิต	4.17	.89	มาก
10. ด้านความสำเร็จ/ใฝ่สัมฤทธิ์	4.25	.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	.86	มาก

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของแรงงใจภายในของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า นักเรียนมีแรงงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$)และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความภาคภูมิใจ นักเรียนมีแรงงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมา ด้านความศรัทธา/ความเชื่อ นักเรียนมีแรงงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$)

6.1.2 ด้านแรงงใจภายนอก พบว่า นักเรียนมีแรงงใจภายนอกโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีแรงงใจด้านผู้ปกครอง(ความคาดหวัง,การสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงงใจ ด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง,การสนับสนุน ในหัวข้อ ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเป็นคนดี ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) รองลงมา ในหัวข้อ ครูให้คำแนะนำในการเรียนเสมอ และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้ในระหว่างการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) ดังตารางต่อไปนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของแรงงูใจภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ แยกเป็นรายด้าน

หัวข้อ	ระดับแรงงูใจ		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
แรงงูใจภายนอก			
1. ด้านผู้ปกครอง(ความคาดหวัง,การสนับสนุน)	4.43	.77	มาก
2. ด้านครู	4.27	.85	มาก
3. ด้านสื่อการสอน	4.05	.95	มาก
4. ด้านสถานที่	4.22	.91	มาก
5. ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน	4.20	.91	มาก
6. ด้านเกียรติยศ/การยอมรับ	4.20	.91	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	.88	มาก

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของแรงงูใจภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า นักเรียนมีแรงงูใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีแรงงูใจในด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$)รองลงมา นักเรียนมีแรงงูใจในด้านครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$)

6.2 การเปรียบเทียบแรงงูใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า มีแรงงูใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่.05 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงงูใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร แยกตามระดับชั้น

	ชั้นปี	แรงงูใจ		n	f	p
		$\bar{X}$	SD.			
ประถมศึกษาปีที่	1-3	4.44	.52	52	1.95	.05
ประถมศึกษาปีที่	4-6	4.13	.65	249		
มัธยมศึกษาปีที่	1-3	4.08	.69	88		
มัธยมศึกษาปีที่	4-6	4.27	.52	78		
รวมเฉลี่ย		4.17	.63	468		

Df = 465

p < .05

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร เมื่อแยกตามระดับชั้น พบว่า มีแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับทั้ง 4 ระดับอยู่ในระดับ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05

6.3 แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนเห็นด้วยกับปัจจัย ด้านผู้ปกครอง ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.39$) รองลงมา ด้านวิธีการสอน ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.30$) เช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านตัวผู้เรียน ในหัวข้อ การทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาพระพุทธศาสนา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.49$) รองลงมา ด้านผู้ปกครอง ในหัวข้อผู้ปกครองให้การสนับสนุน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.43$)

6.4 แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของพระผู้สอน พบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนทุกด้าน โดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน และด้านวิธีการสอน พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) รองลงมาด้านผู้ปกครอง พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านตัวผู้เรียน หัวข้อ การทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาพระพุทธศาสนา พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) รองลงมา ด้านวิธีการสอน หัวข้อ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนรู้การสอน พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. แรงจูงใจภายในของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า แรงจูงใจภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความภาคภูมิใจ อยู่ในระดับมาก และรองลงมาด้านความศรัทธา/ความเชื่อ อยู่ในระดับมากเช่นกัน การที่ผลวิจัยเป็น เพราะฉะนั้นนักเรียนเป็นชาวพุทธ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้นำหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่บ้างทำให้นักเรียนมีความภูมิใจมีความศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับ มาลี จูหา (2542) ได้กล่าวว่า ความภาคภูมิใจเกิดจากความรู้สึกรักของบุคคล เมื่อบุคคลรู้สึกเช่นใด ก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการเกิดความภาคภูมิใจของตนเสมอ อีกทั้งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทยได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนของพระพุทธศาสนาตั้งแต่ยุคแรกของประวัติศาสตร์ชาติไทย จนกล่าวได้ว่าวิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของชาวไทยส่วนใหญ่ จนมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ทั่วโลกตระหนักและให้การยอมรับและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ จันทรจำรัส (2553) ซึ่ง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ศึกษาการถ่ายทอดวิถีพุทธต่อวัยรุ่นพบว่าบ้านหรือครอบครัว มีวิธีการถ่ายทอดวิถีพุทธปฏิบัติด้วยการสอน ให้เด็กทำบุญ ใสบาตร และบิณฑบาตหรือญาติผู้ใหญ่ปฏิบัติตามศีลห้าเป็นตัวอย่างให้เด็กปฏิบัติตามอยู่เสมอ

นอกจากนี้ยัง พบว่า ด้านความศรัทธา/ความเชื่อมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่านักเรียนมีความเชื่อมั่นในการสอนของศูนย์ จึงมาสมัครเรียน มีความศรัทธาในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาสมชาย มหาวีโร (2553) ที่กล่าวถึง หลักคำสอน ศรัทธาและปัญญา ว่า ศรัทธา คือ ความเชื่อ ศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นความเชื่อที่ประกอบด้วยปัญญาหรือเหตุผล ซึ่งเรียกว่า ศรัทธาเพื่อปัญญา

2. แรงจูงใจภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนแรงจูงใจภายนอกโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ปกครอง(ความคาดหวัง,การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านครู อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ระบุว่าผู้ปกครองต้องการให้เข้าฟ้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ต้องการให้เข้าฟ้เป็นคณดี ผู้ปกครองเป็นกำลังใจให้เข้าฟ้เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับทางศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งสอดคล้องกับ เกลเลอร์ (Ra-shane Meesri. 2543; citing Keller,1983) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของแรงจูงใจด้านความคาดหวังของผู้ปกครองไว้ว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังที่ผู้เรียนมีต่อความสำเร็จในการเข้าร่วมกิจกรรมและการทำงานต่างๆ และสอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา “อิทธิบาท 4” แรงจูงใจที่เกี่ยวกับด้านผู้ปกครอง ประกอบด้วยดังนี้ 1) ฉันทะคือ ผู้ปกครองมีความเต็มใจชอบใจจึงให้การสนับสนุน และให้ความชื่นชมและพอใจต่อการเรียนของผู้เรียน2)วิริยะคือผู้ปกครองควรขยันเอาใจใส่ต่อการเรียนของผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จ3)จิตตะคือมีผู้ปกครองให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของผู้เรียน และ 4)วิมังสาคือมีผู้ปกครองมีความเข้าใจและพินิจพิจารณาว่าถูกต้องแล้วและจะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนจึงให้ความร่วมมือกับทางศูนย์ฯในการทำกิจกรรม

3. การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับชั้นในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีแรงจูงใจ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05 การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า นักเรียนแต่ละระดับอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ดังนั้นความคิด ความสนใจ และพฤติกรรมต่างๆ จึงมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาสมยศ เพ็ญสา (2553) ได้ศึกษาและพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มพบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนชายหญิงในช่วงชั้นที่ 3 มีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวม ไม่แตกต่าง

4. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมากในการสร้างแรงจูงใจ รองลงมา คือ ด้านวิธีการสอนของครู การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะเด็กในวัยนี้ยังมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครอง อยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง หากผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจเด็กก็จะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี หล้าเบ็ญตะ (2553) และพระมหากัถิ เกตุเรน (2547) ที่พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ประกอบด้วย เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

5. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของพระผู้สอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ด้านครูผู้สอน และด้านวิธีการสอนของครูมีส่วนสำคัญมากในการสร้างแรงจูงใจ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะถ้าครูผู้สอนสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ครูผู้สอนควรปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและน่าเลื่อมใส ให้คำแนะนำ มีการเตรียมความพร้อมก่อนทำการสอนทุกครั้ง ให้ความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรึกษาปัญหาได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีที่พึ่ง ที่ปรึกษาทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) ได้สรุปวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนของด้านครูผู้สอน ไว้ว่า 1) ครูควรศึกษาความต้องการของเด็กแต่ละวัย และจัดเนื้อหาวิชาให้สนองความต้องการของเด็ก เนื้อหาที่สอนควรเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และมีความหมายสำหรับเด็ก 2) ครูควรมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจ และบอกให้เด็กทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน 3) ครูควรแนะนำให้เด็กเริ่มหัดวางแผนเป้าหมายในการเรียนสำหรับตนเอง เพราะคนที่เรียนหรือทำงานอย่างมีเป้าหมายจะกระทำด้วยความตั้งใจ 4) ครูควรสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอน ควรมีการไต่ถาม มีการอภิปรายและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีการรับฟัง และทำความเข้าใจ และมีการยอมรับซึ่งกันและกัน วิธีการดังกล่าวนี้สอดคล้องตรงตามหลักพระพุทธศาสนา อิทธิบาท 4 ด้านวิธีการสอนของครูผู้สอน ดังนี้คือ 1) ถิ่นทะคือ ครูให้ความสำคัญและให้ความสนใจในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน 2) วิริยะคือ ครูมีความขยันอดทนเตรียมความพร้อมก่อนทำการสอนทุกครั้ง 3) จิตตะคือ ครูมีความตั้งใจปฏิบัติตนให้มีบุคลิกภาพเป็นที่น่าสนใจและน่าเลื่อมใส และ 4) วิมังสา คือ ครู มีความเข้าใจให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในบทเรียน ครูผู้สอนมีความเข้าใจในวิธีการสอนและตั้งใจปฏิบัติตนเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรึกษาปัญหาได้

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียน/ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (ศพอ.) ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เช่น การประกาศเกียรติคุณยกย่องให้รางวัลแก่นักเรียนที่ประพฤติดีเรียนดี เพื่อให้เป็นตัวอย่างและมีเกียรติเป็นยอมรับแก่ครอบครัว ศูนย์ ครู โรงเรียน เพื่อน และสังคมทั่วไป

1.2 โรงเรียน/ศูนย์ (ศพอ.) ควรสร้างบรรยากาศและความเชื่อมั่นในพันธกิจให้มากขึ้น เช่น สร้างศรัทธาและความสำรวมของพระผู้สอน ส่งเสริมให้นักเรียน และผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นมีความเลื่อมใสและศรัทธาในหลักคำสอนพระพุทธศาสนา

1.3 โรงเรียน/ศูนย์ (ศพอ.) ควรประสานกับผู้ปกครอง เพื่อขอให้ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนพระพุทธศาสนาของนักเรียนให้มากขึ้นเพราะแรงจูงใจจากผู้ปกครองมีความสำคัญมาก เช่น ให้กำลังใจ ให้ความสำคัญ ให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

1.4 โรงเรียน/ศูนย์ (สพอ.) ควรส่งเสริมให้พระผู้สอนมีการศึกษาความรู้และมีความเชี่ยวชาญ/ สันทัดเฉพาะทาง ให้มีความรู้หลักธรรมที่แตกฉาน ฉลาดรอบด้าน มีวิสัยทัศน์ ประยุกต์ได้ประโยชน์ ปรับเข้าตาม กาลสมัยได้ดี และมีวิธีการถ่ายทอดการเรียนการสอนที่ดีเยี่ยม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัด อื่น ๆ และระดับภูมิภาค

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัน อาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานครและในจังหวัดระดับภูมิภาค

2.3 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยพระภิกษุเป็นผู้สอน กับ ครูอาจารย์ทั่วไปเป็นผู้สอน

2.4 ควรมีการศึกษาหาเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (สพอ.) เข้าศึกษาต่อ

2.5 ควรศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานให้ศึกษาในศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2555). เอกสารการประชุม โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพฯ จัดโดย กระทรวงวัฒนธรรม วันที่ 25 ธันวาคม 2555 ณ วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. (2545). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ธรรม อริกุล และคณะ. (2540). อุดมศึกษาไทย: วิฤตและทางออก. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

ปราณี หล้าเบญจสะ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์หาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปัตตานี.

ประศาสน์ ไสลงษ์. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

พระปริยัติกิจโกศลจิมอิสสรหมโม. (2541 คำนำ). เอกสารจากผลงานวิจัย การบริหารงานของศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร 2545 ผู้วิจัย พระมหาทัศนัท โบราณมูล ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร

พระมหาภักดี เกตุเรน. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนศูนย์ การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี .ปริญญาานิพนธ์.

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

- พระมหาสมยศ เทียสา.(2553). การศึกษาและพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของ นักเรียนช่วง
ชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. (2550). มงคลชีวิต ฉบับก้าวหน้า. ชมรมพุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์สมเด็จพระ
พระมหารัชมังคลาจารย์. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์ จำกัด.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2547). การศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์
ธุรกิจที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 4 ภาคใต้. เอกสารการประชุมทางวิชาการของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 42: สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์ สาขา
เศรษฐศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ หน้า 66-74.
- มาลี จูฑา. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.
- Eggen; & Kauchak. (2004). Educational Psychology: Windows, Classrooms. Upper Saddle
- Keller.(1983). Motivational design of instruction. In C.M. Reigeluth (Ed.), Instructional-design theories and
models: An overview of their current status (pp. 386–434). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum
Associates.